

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW WE WROCŁAWIU
DELEGATURA W WAŁBRZYCHU
UL. ZAMKOWA 3
58-300 WAŁBRZYCH

Program ratowniczych badań archeologicznych oraz nadzoru
archeologicznego na terenie planowanej inwestycji: budowa drogi
dojazdowej przy ul. Kamienieckiej, działki nr 27/1, 28/1, 29/1, 30/1 AM-14
obręb Sadlno w miejscowości Ząbkowice Śląskie

Najstarsze ślady bytności człowieka na terenie miasta Ząbkowice Śląskie związane są z okresem neolitu (okres ten na terenie Polski, przypada na lata od ok. 5400 do 2200/2100 p.n.e.). Kilkanaście stanowisk archeologicznych z tego okresu, głównie z kultury pucharów lejowatych (rozwój osadnictwa tej kultury datowany jest na obszarze Dolnego Śląska w przedziale 3300 - 2500 lat p.n.e.), odkryto na obszarze dzisiejszej dzielnicy Sadlno. Kolejny etap zasiedlenia tego terenu przypada na epokę brązu. Stanowiska z tego okresu powiązane głównie z osadnictwem kultury łużyckiej (1300 - 400 p.n.e.) odkryto min. w Sadlnie, a także przy ul. Wrocławskiej. Na terenie miasta odkryto także stanowiska związane z osadnictwem kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich (0 - 500 r. n.e.). Ślady tego osadnictwa stwierdzono na prawym brzegu rzeki Węży oraz w pobliżu ul. Kamienieckiej.

W czasach już historycznych Ząbkowice jako organizm miejski powstały prawdopodobnie w 2 połowie XIII w. Przypuszcza się, że założycielem miasta był książę wrocławski Henryk IV Probus (1266-1290), który założył miasto obok starej osady targowej Sadlno znanej już w roku 1207. Przez Sadlno prowadził pierwotnie szlak handlowy, łączący bezpośrednio Śląsk z Czechami, a pośrednio Gdańsk z Aguielą (tzw. szlak bursztynowy). Samo Sadlno jest starsze od Ząbkowic. Wieś mogła istnieć w końcu XII w., a w 1235 r.

wymieniana była jako osada targowa. Znajdowała się tu kaplica św. Wita. W 1240 r. wymieniany jest tu proboszcz Aleksander, a w 1292 r. proboszcz Chistianus, który był równocześnie proboszczem w mieście. Pierwsze informacje o Sadlni wiążą się z nadaniem w 1207 lub 1208 r. przez księcia śląskiego Henryka Brodatego na rzecz klasztoru w Trzebnicy lasu zwanego Sadlniem. Lokacja wsi, prawdopodobnie ponowna została dokonana w roku 1246.

Obszar planowanej inwestycji zlokalizowany jest w strefie oddziaływań dwóch stanowisk archeologicznych znanych z badań AZP. A mianowicie: Ząbkowice Śląskie – stanowisko: AZP 50/45/91-26, osada otwarta z okresu halsztackiego, osada otwarta z okresu lateńskiego, ślad osadniczy z okresu pradziejowego, ślad osadniczy z okresu późnego średniowiecza; Ząbkowice Śląskie – stanowisko: AZP 66/61/91-26, osada otwarta z okresu lateńskiego, ślad osadniczy z okresu późnego średniowiecza.

Celem prac badawczych jest weryfikacja znanych stanowisk archeologicznych, określenie ich zasięgu oraz zadokumentowanie reliktyw osadnictwa pradziejowego, średniowiecznego i nowożytnego, metodyczna eksploracja nawarstwień i obiektów oraz pozyskanie ruchomego materiału zabytkowego.

Prace zostaną wykonane zgodnie z metodyką badań archeologicznych. Obiekty i zabytki ruchome zostaną zadokumentowane i skolekcjonowane zgodnie z wytycznymi Służby Ochrony Zabytków. W przypadku odkrycia zabytków istotnych dla kultury narodowej i dziedzictwa archeologicznego, istnieje możliwość podjęcia przez służby konserwatorskie odpowiednich działań mających na celu ochronę obiektów zabytkowych.

Podczas prac budowlanych planowane jest zdjęcie ok. 30-40-centymetrowej warstwy humusu w miejscu zamierzonej drogi na powierzchni łącznie ok 20 arów. W miejscu zamierzonego wykopu, planowane są prace archeologiczne o charakterze szerokopłaszczyznowym. Teren inwestycji

zostanie oczyszczony z humusu przez sprzęt mechaniczny. W miejscu tym przeprowadzone zostaną badania powierzchniowe, zostanie rozbita siatka arowa, a powierzchnia wykopów zostanie oczyszczona. W przypadku odsłonięcia obiektów archeologicznych zostaną one zinwentaryzowane. Po zinwentaryzowaniu obiektów zostaną one wyeksplorowane metodą warstw mechanicznych. W zależności od wielkości obiektów zostaną one przebadane metodą połówkową, lub w przypadku większych obiektów metodą ćwiartek, które eksplorowane będą na przemian do poziomu calca. Zostanie sporządzona dokumentacja opisowa, rysunkowa i fotograficzna, a pozyskany ruchomy materiał zabytkowy zostanie zinwentaryzowany. Rysunki obiektów zostaną wykonane w skali 1:20. W przypadku zlokalizowania większego skupiska obiektów w obrębie jednego lub dwóch sąsiadujących ze sobą arów planowane jest zrobienie planigrafii obiektów w obrębie poszczególnych arów w skali 1:100 lub 1:200 (w zależności od potrzeb).

Kolejny etap prac stanowić będzie budowę sieci uzbrojenia podziemnego na całym terenie inwestycji. W skład tego zamierzenia wchodzi:

- Instalacja kanalizacji deszczowej i sanitarnej; wykop liniowy projektowany poziom usytuowania zmienny, wykopy wąskoprzestrzenne do gł. ca 1,5 m ppt. Szacowana szerokość wykopów – ca. 1 m. Lokalizację zamierzonych wykopów przedstawia załącznik graficzny nr 1. Prace archeologiczne na tym etapie robót polegać będą na oczyszczaniu profili wykopów, inwentaryzacji układu stratygraficznego oraz ewentualnych obiektów archeologicznych, eksploracji ewentualnych obiektów archeologicznych odkrytych, w toku wspomnianych wyżej czynności, wykonaniu dokumentacji terenowej.
- Instalacje sieci oświetlenia; obiekt liniowy projektowany poziom usytuowania zmienny, wykopy wąskoprzestrzenne do gł. ca 1,2 m ppt. Szacowana szerokość wykopów – ca. 0,5 m. Lokalizację zamierzonych wykopów przedstawia załącznik graficzny nr 1. Prace archeologiczne na tym etapie robót polegać będą na oczyszczaniu profili wykopów, inwentaryzacji układu

stratygraficznego oraz ewentualnych obiektów archeologicznych, eksploracji ewentualnych obiektów archeologicznych odkrytych, w toku wspomnianych wyżej czynności, wykonaniu dokumentacji terenowej.

PRACOWNIA ARCHEOLOGICZNA
ARCHEOLOGIX
mgr Piotr Stojanowicz
57-200 Ząbkowice Śląskie, ul. Jasna 5b/11
tel. +48 501 386 006, e-mail: poczta@archeologix.pl
REGON 891513614 NIP 887-149-55-69

Piotr Stojanowicz